

LEON WARGAN

Kan. Leon Wargan

17 września 1939 r. Sowieci przekroczyli granice Polski. Po niedługim czasie, 29 września o godz. 24.00, przyszły miejscowe władze, tzn. najstłynniejszy bandytyzm miejscowy, i aresztowały ojca. Był to bardzo przykry moment, a ja na to nic nie mogłem poradzić. Wreszcie ojca wywieźli z rodzinnego miasteczka do więzienia. Na tym się nie skończyło: 13 kwietnia 1940 r. przyszły władze sowieckie i całą rodzinę wywiozły w głąb ZSRR.

Podróż trwała 14 dni i przywieźli nas do *siewierokazachstanskiej obłasti, oktiabrskoj rajon*. Po niedługim czasie [po nas] wywieźli ojca do archangielskiej *obłasti*, do obozu. Co do mojej rodziny, początkowo warunki życia nie były złe, bo przywieźliśmy z domu trochę zasiłku spożywczego. Natomiast co do odnoszenia się władz sowieckich do nas, nie były zbyt dobre. Wciąż były jakieś wytyki polityczne.

15 czerwca 1940 r. byłem przyjęty do roboty, [w] tzw. *Konnaja Pocztowaja Stancja*. Robota nie była zbyt przyjemna, gdyż trzeba było wozić pocztę w promieniu 60 km, przeważnie zimą, a ubranie było słabe jak na tamtejsze warunki atmosferyczne. Wynagrodzenie za tę robotę było w kwocie 120 rubli – to stanowczo za mało na tamte [ceny] produktów spożywczych, a o ubraniu mowy nie było. I tak mieszkalem przeszło rok.

Wreszcie została ogłoszona amnestia i wypuszczali wszystkich polskich więźniów politycznych, m.in. wrócił ojciec. Zaczęliśmy pracować całą rodziną, ale to długo nie potrwało – dostaliśmy wiadomość, że formuje się polska armia. Po paru dniach pojechaliśmy na komisję. Nastąpiło to 9 lutego 1942 r., tam nas komisja lekarska przyjęła. Nazajutrz opuściliśmy swoją rodzinę, pożegnaliśmy się i odjechaliśmy do stacji. Nie było daleko, tylko 180 km, jechaliśmy końmi. Po przyjeździe na stację nastąpiła powtórna komisja, gdzie

nas przyjęli. Nazajutrz wieczorem załadowali nas na pociąg i wyjechaliśmy do Ługowoj[e], tam miała być stacja zborna. Jechaliśmy dość długo, gdyż było kawał drogi. Wreszcie przyjechaliśmy do stacji zbornej, gdzie nas wcielili do szeregów polskiej armii.